

Brüsszel, 2021.6.30.
SWD(2021) 167 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELT FELEKKEL – ÖSSZEGZŐ JELENTÉS

amely a következő dokumentumot kíséri

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának

Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé

{COM(2021) 345 final} - {SWD(2021) 166 final}

1. BEVEZETÉS: CÉLKITŰZÉSEK ÉS ÉRDEKELT FELEK

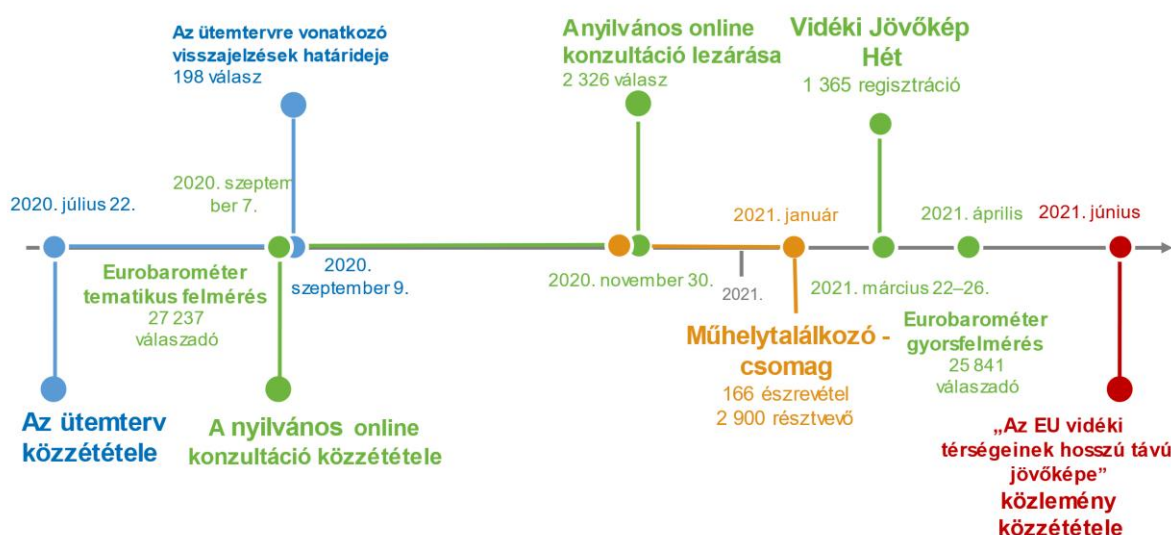
Ez a jelentés a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című közlemény támogatása érdekében folytatott különböző konzultációs ágak eredményeit mutatja be. A vidéki térségek hosszú távú jövőképének kialakítása iránti igény von der Leyen elnök asszony politikai iránymutatásában, valamint Šuica alelnök (demokrácia és demográfia), Wojciechowski biztos (mezőgazdaság) és Ferreira biztos (kohézió és reformok) megbízólevelében is kiemelt fontossággal szerepel.

A von der Leyen-bizottság „Új lendület az európai demokrácia számára” prioritásának szerves részeként a nyilvános konzultáció a polgárok és az érdekelt felek erőteljes bevonását célozta i. a mai vidéki térségek és ii. a jövőbeli vidéki térségek prioritásainak felmérése érdekében.

A **konzultációs stratégia** célja az volt, hogy különös figyelmet fordítson a vidéki területeken élőkre, valamint a helyi és regionális hatóságokra, amint azt Dubravka Šuica, a demokráciáért és a demográfiáért felelős alelnök megbízólevele is körvonalazta¹. A konzultációs folyamat csúcspontját a 2021. március 22. és 26. között online megszervezett Vidéki Jövőkép Hét jelentette.

A folyamat az alábbi konzultációs elemeket foglalta magában:

1. ábra Az EU vidéki térségeinek hosszú távú jövőjével kapcsolatos konzultáció ágai

E konzultációs lépéseket annak érdekében tervezték, hogy eljussanak a konzultációs stratégia keretében végzett feltérképezés során azonosított érdekelt felek alábbi csoportjaihoz:

- Mezőgazdasági termelők és szervezeteik (uniós, nemzeti és helyi szinten)

1

https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-dubravka-suica_en.pdf

- Fogasztók és szervezeteik (uniós, nemzeti és helyi szinten)
- Magánszektor – termelés/értékesítés (élelmiszerlánc, forgalmazás stb.), vidéki vállalkozások (uniós, nemzeti és helyi szinten)
- Tagállami hatóságok (kormányok, parlamentek, közigazgatási szervek)
- Regionális/helyi hatóságok
- Környezetvédelmi nem kormányzati szervezetek (uniós, nemzeti és helyi szinten)
- Egyéb társulások, nem kormányzati szervezetek és civil szervezetek (uniós, nemzeti és helyi szinten)
- Vidéki hálózatok (uniós, nemzeti és helyi szinten)
- Tudományos körök, szakértők
- Egyéb érdekcsoportok és magánszemélyek

A konzultációra a Covid19-világjárvány közepette került sor. A vidéki hálózatok által szervezett korlátozott számú helyi rendezvény kivételével a legtöbb eszmecsere és konzultáció virtuálisan zajlott. A különböző konzultációs tevékenységek során az összes azonosított érdekképviselői csoportot sikerült elérni².

2. MÓDSZERTAN ÉS ESZKÖZÖK

A Bizottság online kérdőívek útján gyűjtött visszajelzéseket mind az **ütemtervről**, mind a **nyilvános online konzultációról**. Az ütemtervre vonatkozó visszajelzéseket mennyiségi és minőségi szempontból elemezték a kihívások, a lehetőségek és a cselekvési prioritások azonosítása érdekében. A nyilvános online konzultáció feleletválasztós kérdések (ahol a válaszadók előre megadott válaszok közül választottak) és kifejtendő kérdések (ahol a válaszadók válaszonként legfeljebb ezer karakter terjedelemben bármit felelhettek) keverékéből állt. A nyilvános online konzultáció kérdőíve három fő szempontra összpontosított: i. a vidéki térségek ma, ii. a vidéki térségek a jövőben és iii. a vidéki térségek irányítása.

Az **Eurobarometer 504. sz. tematikus felmérése**³ a vidéki térségek helyzetével, a 2009 és 2020 közötti változásokkal, valamint a vidékfejlesztés célkitűzéseivel foglalkozott a közös agrárpolitika (KAP) második pillérében. A felmérést 2020. augusztus 3. és szeptember 15. között végezték az EU 27 tagállamában. Összesen 27 237, különböző társadalmi és demográfiai kategóriába tartozó uniós polgárt kérdeztek meg, legtöbbször az anyanyelvükön folytatott személyes beszélgetés keretében. Tekintettel a Covid19 hatására és az abból következő egészségügyi és biztonsági intézkedésekre, egyes országokban nem vagy csak korlátozottan lehetett személyes beszélgetést folytatni, és azt online interjúk váltották fel. Az EU 27 tagállamában 2021. április 9. és 18. között az Eurobarometer külön erre a célra létrehozott 491. sz. gyorsfelmérését⁴ is elvégezték, amelyben a vidéki térségek hosszú távú jövője szempontjából legfontosabb területeket keresték. Ennek során összesen 25 841 uniós polgárt kérdeztek meg telefonon. A felmérés a következő témákra terjedt ki: 1. Uniós beruházások a vidéki térségekben, 2. közlekedés és a vidéki térségek összeköttetései, 3. a

² Lásd az I. mellékletet és a nyilvános online konzultáció és az érdekelt fél csomag részletes jelentéseit.

³ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2229>

⁴ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2278>

Covid19-világjárvány következményei, 4. a vidéki térségek környezetvédelmi problémái, 5. a vidéki lakosok részvétele.

A hosszú távú jövőképre irányuló kezdeményezést Unió-szerte számos **rendezvényen** is bemutatták, hogy megismerjék a vidéki érdekelt felek, valamint a regionális és helyi hatóságok véleményét. A Bizottság képviselői minden egyes rendezvény esetében azonosították a kiemelt főbb kérdéseket. Célzott konzultációkra is sor került a vidékfejlesztést végző nemzeti hatóságokkal a vidékfejlesztési irányítóbizottságon keresztül, illetve a vidékfejlesztési érdekelt felekkel a vidékfejlesztési civil párbeszéd csoporton keresztül, valamint az uniós vidéki hálózatok irányítási ülésein. A jövőkép kialakítását célzó, a Közös Kutatóközpont által vezetett, részvételen alapuló előrejelzési gyakorlatot az Európai Vidékfejlesztési Hálózat (EVH) keretében létrehozott, hosszú távú vidéki jövőképpel foglalkozó tematikus csoport ülésein végezték.

Emellett a Bizottság az EVH támogatásával elkészítette a 22 uniós nyelven és online elérhető „Welcome to our rural” **műhelytalálkozó-csomagot**⁵, ahonnan a nemzeti vidékfejlesztési hálózatok és más vidéki érdekelt felek anyagokat tölthetnek le, hogy olyan részvételen alapuló helyi rendezvényeket szervezzenek, amelyek a saját helyi térségükre, valamint annak 2040-ig várható és kívánatos fejlesztéseire összpontosítanak. A műhelytalálkozó-megbeszélések eredményeiről összegző „lapokon számoltak be a Bizottságnak. A nemzeti vidékfejlesztési hálózatok saját helyi viszonyaikhoz és a rendelkezésükre álló időhöz és erőforrásokhoz igazították az anyagot. Egyes csoportok szorosan követték a sablonokat; mások lazábban alkalmazták azokat; ismét mások pedig további kreatív módokon gyűjtöttek véleményeket a 2040. évi vidéki Európával kapcsolatos elképzelésekről. A Covid19-világjárvány miatt csaknem valamennyi műhelytalálkozó virtuálisan és nem személyesen zajlott. Az eredmények további részletei az EVH jelentésben találhatók, lásd: „A vidék hangjai: a vidéki térségek hosszú távú jövőképevel foglalkozó érdekelt fél műhelytalálkozók eredményeinek minőségi elemzése”⁶.

Végezetül az EVH által a Bizottsággal szoros együttműködésben szervezett, „**Vidéki Jövőkép Hét: elképzelések az európai vidéki térségek jövőjéről**” címmel 2021. március 22. és 26. között zajlott nagyszabású, részvételen alapuló online konferencia keretében megtörtént a különböző konzultációs ágak eredményeinek ismertetése, érdekelt felekkel való megvitatása és továbbfejlesztése. A kiemelt témákról célirányos műhelytalálkozókat is szerveztek (köztük 8 részvételen alapuló műhelytalálkozót, plenáris üléseket, 11 kísérő rendezvényt, az EVH Rural Inspiration Awards ünnepséget és egy olyan piacteret, ahol különböző érdekelt felek és hálózatok ismertették a jövőképhez kapcsolódó tevékenységeiket és kezdeményezéseiket). A cél az volt, hogy maximális lehetőséget biztosítsanak a résztvevők közötti eszmecserére és közös álláspontot alakítsanak ki az érdekelt feleknek a vidék jövőjére vonatkozó elképzeléseiről. A rendezvény összes előadása és egyéb információja elérhető az EVH honlapján⁷.

⁵ Elérési címe: https://enrd.ec.europa.eu/news-events/news/long-term-vision-rural-areas-workshop-package-nrns-and-other-rural-stakeholders_en

⁶ https://enrd.ec.europa.eu/publications/rural-voices_en

⁷ https://enrd.ec.europa.eu/news-events/events/rural2040-vision-week_en

3. KONZULTÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK

a. Konzultáció a Bizottság ütemtervéről

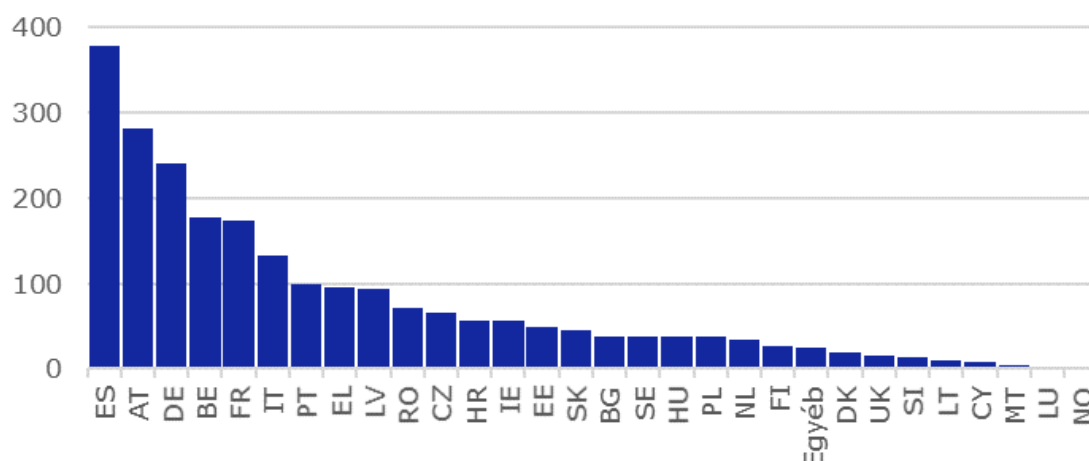
A jövőképre vonatkozó **ütemterv konzultáció** 2020. július 22. és szeptember 9. között volt elérhető. Összesen **198 érdekelt fél** válaszolt, köztük regionális érdekképviselők, tematikus hálózatok, nemzetközi szervezetek, állami (nemzeti, regionális és helyi) hatóságok, polgári szervezetek, tudományos körök és magánszemélyek.

A benyújtott állásfoglalások döntő többsége a kezdeményezés tartalmára, nem pedig magára az ütemtervre vonatkozott (amely a folyamatra fókuszált)⁸. Mindenesetre az érdekelt felek e feladattal kapcsolatos hozzászólásait is figyelembe vették a nyilvános online konzultáció eredményeinek elemzése során.

b. Nyilvános online konzultáció

A 2020. szeptember 7. és november 30. között elérhető nyilvános online konzultációra a 27 tagállamból összesen **2 326 válasz**, a különböző érdekelt felektől pedig 87 állásfoglalás érkezett.

2. ábra A nyilvános konzultációra válaszolók száma származási ország szerint

A válaszadó érdekelt felek kategóriái a következők voltak: 62% polgár (közülük 52% vallotta magát vidéki és 9% városi térségben élők), 9% vállalkozás és egyesület, 5% tudományos és kutatási intézmény, 9% közigazgatási szerv, 7% nem kormányzati szervezet, 5% vidékfejlesztési hálózat és 2% egyéb.

2021 áprilisában Eurobarométer gyorsfelmérést végeztek, hogy a nyilvános online konzultáció eredményeit az uniós népesség reprezentatív mintájával egészítsék ki.

⁸ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/better-regulation-guidelines.pdf>

A nyilvános online konzultáció eredményeit „**A vidéki térségek hosszú távú jövőképéről szóló nyilvános konzultáció tényszerű összegzése**”⁹ és „A vidéki térségek hosszú távú jövőképéről szóló nyilvános online konzultáció összefoglalása” tartalmazza.

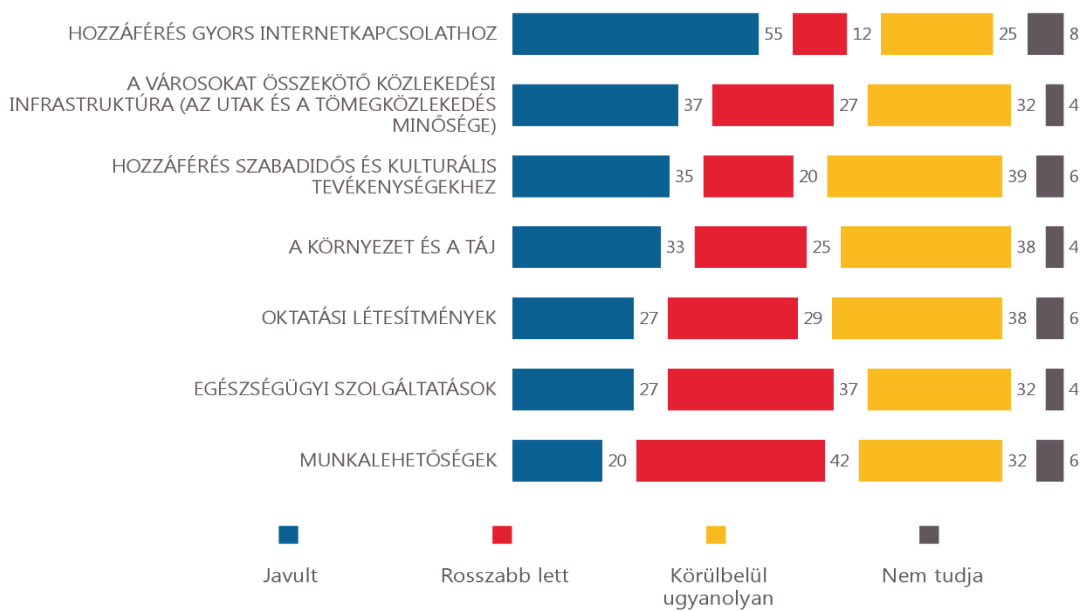
c. Eurobarométerek

Az Eurobarométer 504. sz. tematikus felmérésének csaknem összes válaszadója (95% + 3 százalékpont 2017 óta) úgy véli, hogy a mezőgazdaság és a vidéki térségek fontosak a jövő szempontjából. A hosszabb távú trendek vizsgálata szerint az arány öt százalékponttal nőtt 2009 óta.

A válaszadóktól azt kérdezték, hogy az elmúlt tíz év során javultak, romlottak vagy változatlanok maradtak országuk vidéki térségeiben a körülmények. A válaszadók nagyobb része úgy véli, hogy a nagy sebességű internet elérhetősége és a városokkal összekötő közlekedési infrastruktúra terén javultak a körülmények. Ezzel szemben a relatív többség azt válaszolta, hogy a munkalehetőségek és az egészségügyi szolgáltatások terén romlottak a körülmények (3. ábra).

3. ábra Eurobarométer 504. sz. tematikus felmérés, 19. kérdés+válasz a vidéki térségek elmúlt évtized alatti változásáról

QA19 A tíz évvel ezelőttihez képest, mit mondana, a dolgok javultak, rosszabbak lettek vagy körülbelül ugyanolyanok maradtak a vidéki térségekben (ORSZÁGBAN), amikor az alábbiakról van szó...?
(% - EU27)

Az Eurobarométer 491. sz. gyorsfelmérésének főbb megállapításai a következőképpen foglalhatók össze; az uniós polgárok többsége (79%) támogatja, hogy az EU a közkiadásokkal kapcsolatos döntéseknél figyelembe vegye a vidéki térségeket. Emellett az uniós polgárok 65%-a úgy véli, hogy a helyi térségnek vagy megyének kell döntenie a vidéki uniós

⁹ Elérési címe: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12525-Long-term-vision-for-rural-areas/public-consultation>

beruházások felhasználási módjáról. A vidéki térségek leginkább említett alapszükségletét (44%) a közlekedési infrastruktúra és kapcsolatok jelentik. A közlekedési kapcsolatokat illetően a távoli vidéki térségek válaszadói szerint térségükben nehéz vagy lehetetlen elérni egyes szolgáltatásokat közösségi közlekedéssel (szolgáltatástól függően 52% és 59% között). A vidéki térségek válaszadói több helyi autóbuszjáratot szeretnének. A nagyobb települések és a városok lakói (61%) nagyobb valószínűséggel látogatnak el vidéki területekre, mint a Covid19-világjárvány előtt. A környezet terén a válaszadók többsége úgy véli, hogy a környezeti problémák a vidéki térségek számára közvetlen problémát jelentenek (környezeti problémától függően 52% és 65% között). Míg az uniós polgárok megosztottak abban a kérdésben, hogy képesek-e befolyásolni a helyi térségüket érintő döntéseket, minden válaszadó nagyobb mértékű részvételre vágyik a polgárokkal folytatott konzultációkban (63%), a helyi térségben szervezett találkozókban vagy rendezvényeken, illetve a közösségi vezetésű projektekben (56%) és a közösségi média hírcsatornáin keresztül (42%).¹⁰

d. Találkozók, konferenciák és rendezvényeken keresztüli célzott konzultációk

A Bizottság a kérdések mélyebb és részletesebb feltárására használta ezt a szakaszt. Az érdekelt felekkel folytatott célzott konzultációk kvalitatív jellege ellenére nézeteiket tekintve a csoportok meglepő szintű következetességet mutattak. A kiemelt kulcskérdések között szerepelt az elnéptelenedés és a generációs megújulás jelentette kihívás, az infrastruktúrákhoz és a szolgáltatásokhoz – különösen a mobilitáshoz és a konnektivitáshoz – való hozzáférés biztosítására vonatkozó igény és a munkalehetőségek hiánya.

A találkozók, konferenciák és rendezvények, illetve a kulcskérdések részletes listája az 1. mellékletben látható.

e. Műhelytalálkozó-csomag

A 2. szakaszban jelzettek szerint az Európai Bizottság – az EVH támogatásával – anyagokat biztosított a vidéki érdekelt felekkel tartandó, részvételen alapuló műhelytalálkozók szervezéséhez. E konzultációs fórumon a nemzeti vidékfejlesztési hálózatok, a helyi akciócsoportok, a Europe Direct központok, a helyi hatóságok, a polgárok és a közösségi csoportok járultak hozzá a vidéki térségek hosszú távú jövőképeinek Bizottság általi kialakításához.

A csomag 2020 novemberétől volt elérhető, és a jogszabályi menetrend teljesítéséhez 2021. február első hetéig le kellett bonyolítani a műhelytalálkozókat. E nagyon rövid időkeret ellenére a helyi érdekelt felek figyelemreméltó módon reagáltak: **19 tagállamban** került sor műhelytalálkozók szervezésére és **170 hozzászólás érkezett**, több mint **3 000 vidéki polgár aktív részvétele mellett**.

A vidék jövőjére vonatkozóan az érdekelt felekkel folytatott műhelytalálkozók fő üzeneteiről az EVH áttekintést készített, amely a 2. mellékletben olvasható.

¹⁰ Elemzési kategóriák: 1. távoli vidéki térség, 2. vidéki térség vagy falu, 3. kis és közepes méretű város és 4. nagyváros.

f. Vidéki Jövőkép Hét

A „*Vidéki Jövőkép Hét: elképzelések az európai vidéki térségek jövőjéről*” címmel (az EVH által az Európai Bizottsággal szoros együttműködésben) szervezett egyhetes online konferenciára **2021. március 22. és 26. között** került sor.

A rendezvény során folytatott, részvételen alapuló megbeszélések két fő kérdés köré szerveződtek:

- a) *Melyek a jövőképben szerepeltetendő főbb ötletek; és*
- b) *A mai állapothoz képest milyen változások/feltételek szükségesek a jövőkép eléréséhez.*

A Vidéki Jövőkép Hét komoly szintű érdeklődést váltott ki, hiszen összesen 1 365 regisztrációja és 600 különböző „élő” résztvevője volt. A résztvevők a 27 tagállamból és 8 nem uniós országból érkeztek. A rendezvényt több mint 60 előadó, a piactér 3 000-nél több felkeresése és a hivatalos honlap 6 000 feletti számú megtekintése fémjelzte. A Facebookon keresztül kapcsolódó több mint 13 000 embernek köszönhetően a rendezvény komoly visszhangot kapott a közösségi médiában. A rendezvény sikerét a Rural Innovation Awards is jól szemlélteti: keretében a jövőképhez kapcsolódó „*Our Rural Future*” egyes tematikus területeit érintő, EMVA támogatású projektek a népszavazás során 10 000-nél több szavazatot kaptak.

A Vidéki Jövőkép Hét előadásai, plenáris üléseinek felvételei és fő üzenetei online elérhetők az EVH honlapján¹¹.

g. Kapcsolat az Európai Parlamenttel

2021. január 29-én Norbert Lins európai parlamenti képviselő és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság elnöke a vidéki térségek hosszú távú jövőképre vonatkozóan **szóbeli választ igénylő kérdést** nyújtott be a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság nevében a Bizottsághoz¹². A szóbeli választ igénylő kérdésben felvetett főbb kérdések az érintett különböző uniós politikák összehangolása; a regionális és helyi vidéki hatóságok bevonása; a KAP stratégiai tervek harmonizálása a jövőképpel és a KAP eszközök hozzáigazítása a jövőképhez; valamint a KAP és a kohéziós politika keretében a vidéki térségek számára nyújtott finanszírozás. A Bizottság nevében Wojciechowski biztos válaszolt.

2021. február 4-én került megrendezésre „**A Régiók Bizottsága, a NAT szakbizottság és az Európai Parlament Mezőgazdasági Bizottságának a vidéki térségek hosszú távú jövőképre vonatkozó közös ülése**”. A két intézmény tagjai megvitatták, hogy miként lehetne felgyorsítani a fellendülést Európa vidéki területein, és lehetővé tenni, hogy a régiók továbbra is betölthessék szerepüket a jövőbeli KAP előkészítésében és irányításában. Az európai parlamenti képviselők és a helyi vezetők egyetértettek abban, hogy az EU jövőbeli vidékfejlesztési politikája legyen ambiciózusabb, és tartalmazzon konkrét szakpolitikai keretet a későbbi nyomon követéshez és értékeléshez.

¹¹ https://enrd.ec.europa.eu/news-events/events/rural2040-vision-week_en

¹² [Szóbeli választ igénylő kérdés O-000005/2021](#)

h. Kapcsolat a Régiók Bizottságával (RB) és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal (EGSZB)

2020 szeptemberében az EGSZB elfogadta „**Az EU vidéki térségeinek integrált megközelítése, különös tekintettel a sérülékeny régiókra**” című véleményét. 2020 decemberében a Régiók Bizottsága is elfogadta az „**Uniós stratégia a vidék újjáélesztésére**” című, a vidéki térségekben szükséges intézkedésről szóló véleményét. Az Európai Bizottság a vidéki térségek jó néhány kérése megvalósításának egyik eszközeként a vidéki térségek hosszú távú jövőképét említette. A Bizottság emellett több alkalommal is kapcsolatba lépett mindkét bizottsággal a vidéki térségek sajátos igényeit és a szükséges szakpolitikai választ illetően.

i. Šuica alelnök és Wojciechowski biztos találkozói a legfontosabb érdekelt felekkel

A hosszú távú jövőképpel kapcsolatban Šuica alelnök és Wojciechowski biztos 2020 szeptemberében kezdte meg találkozóit a legfontosabb érdekelt felekkel. Az érdekelt felek álláspontjai egybeestek a korábban említettekkel.

4. ÖSSZEFÜGGÉSEK ÉS EGYBEESÉSEK AZ ÉRDEKELT FELEK HOZZÁJÁRULÁSAIBAN

A különböző csoportokhoz tartozó érdekelt felek hozzájárulásai és az egyes konzultációs ágakban kialakult megállapítások között nagy fokú következetesség tapasztalható. Az érdekképviseleti csoportok fő aggályainak felsorolása alább olvasható.

i. A vidéki térségek sürgős szükségletei és kihívásai:

- **Infrastruktúra;** közlekedési infrastruktúra és konnektivitási infrastruktúra.
- **Az alapvető szolgáltatások és komfort hiánya;** gyenge minőségű közszolgáltatások (iskolák, egészségügyi és szociális ellátás, kollektív közlekedés), minőségi oktatási és képzési lehetőségek, minőségi konnektivitás, bankok, postahivatalok és vízgazdálkodási problémák.
- **A minőségi munkahelyek és a minőségi munkalehetőségek hiánya.**
- Alacsony jövedelmi szintek.
- Korlátozott generációs megújulás a mezőgazdaságban.
- **A népesség elöregedése és különösen a drámai népességcsökkenés** egyes vidéki térségekben.
- Egyes tagállamokban elégtelen és nem megfelelő lakhatási körülmények.
- **A környezetet** fenyegető veszélyek.
- **Kapacitásépítés:** a közösségi irányítás fejlesztése és a közösségi tevékenységek és a hálózatépítés támogatása iránti igény.
- **A döntéshozatalban való részvétel hiánya:** a befogadás és a szerepvállalás előmozdítása, vertikális és horizontális kapcsolatokat egyaránt magában foglaló világos irányítási keret.

ii. A vidéki térségek lehetőségei:

Gazdasági lehetőségek:

- **Az innováció megvalósítása és integrálása** (gazdasági innováció és társadalmi innováció, beleértve a méretnövelést célzó hálózatépítést).

- A **zöld átállás** és a **zöld gazdaság** (beleértve a fenntartható mezőgazdaságot, a megújuló energiát és az ökoszisztéma-szolgáltatások értékét).

Vonzerő:

- Jobb életminőség (természetközelség).
- **Az összetartozás érzése.**
- **Befogadás és szerepvállalás.**

5. A KONZULTÁCIÓS FOLYAMAT FŐ ÜZENETEI

A konzultációs folyamat fent felsorolt eredményeinek elemzését követően a hozzászólások négy kategóriába rendezhetők: i. a vidéki térségek sürgős szükségletei és kihívásai, ii. a vidéki térségek lehetőségei, iii. a stratégia kidolgozásának kulcselemei és iv. a javasolt egyedi intézkedések.

i. A vidéki térségek sürgős szükségletei és kihívásai:

Az érdekelt felek nagy mértékben egyetértenek a **vidéki térségek infrastruktúrája** kapcsán. Az általános vélekedés szerint több vidéki térség esetében hiányzik a jó minőségű infrastruktúra; közlekedési infrastruktúra és konnektivitási infrastruktúra.

A **konnektivitás** kapcsán kiemelték, hogy egyes vidéki térségekben elégtelen és alkalmanként nagyon gyenge a digitális infrastruktúrához való hozzáférés. Az érdekelt felek jelezték továbbá a vidéki lakosság gyenge digitális készségeit és a vidéki kkv-k alacsony szintű digitális innovációját. E három elem kedvezőtlenül befolyásolja a digitális átállásnak való megfelelést a vidéki térségekben.

Az alapvető szolgáltatások és komfort hiánya. Több vidéki régiót érint a kulcsfontosságú közszolgáltatások gyenge minősége, például a kollektív közlekedés, a minőségi oktatási és képzési lehetőségek, a bankok és a postahivatalok hiánya, valamint gyakoriak a vízgazdálkodási problémák. A legtöbb konzultációs ág rávilágított a gyenge minőségű közszolgáltatások, iskolák, egészségügyi és szociális ellátás problémájára, amely problémák annál nagyobbak, minél távolabbi vidéki területről van szó.

Egyes tagállamokban az érdekelt felek a jelenlegi igények kielégítéséhez a vidéki térségekben **elégtelen és nem megfelelő lakhatási körülményeket** is megemlítették. Gondot jelent például a megfizethető bérlakások hiánya és az eladó ingatlanok kis száma.

A **környezetet fenyegető veszélyeket** az uniós polgárok a vidéki térségekben a kezelendő szükségletek közé sorolják. A leggyakrabban említett probléma a biológiai sokféleségre, a vízminőségre és az éghajlatváltozásra gyakorolt emberi hatás.

Az érdekelt felek következetesen kifejezésre juttatták, hogy **kapacitásépítésre** van szükség a közösségi irányítás fejlesztése és a közösségi szervezetek és tevékenységek támogatása érdekében. A kölcsönös szociális támogatáshoz számos kapacitás érhető el, de fejlesztésük támogatást igényel, különösen a népességszökkenést mutató területeken.

A **vidéki közösségeknek** nagyobb mértékben **részt kell venniük** az őket érintő **döntésekben**. Ehhez aktív intézkedésekre és a közösség valamennyi tagjának – köztük a fiataloknak és a közelmúltban érkezetteknek – a bevonására, valamint megfelelő irányítási keretre van szükség.

A gazdasági szükségletek és a gazdasági lehetőségek kulcsfontosságúak a vidéki területek lakosságának támogatásához. A vidéki térségekben élők hiányolják a minőségi munkahelyeket és a **minőségi munkalehetőségeket**. Egyes érdekelt felek kiemelték, hogy a vidéki térségekben korlátozott a regionális hozzáadott érték kiaknázása, többek között a turizmuson keresztül. Egyes vidéki térségekben a gazdasági diverzifikáció és a gazdasági tevékenység hiánya miatt kevesebb a munkalehetőség, ez pedig ördögi kört teremthet. **Az alacsonyabb jövedelemszintek**, például a mezőgazdasági ágazatban, nem kedveznek a lakosság vidéki letelepedésének, és ráadásul a potenciális vállalkozók beruházási kapacitásának hiányához is hozzájárulnak. A munkaerő és a nyereség exportálása helyett arra kell törekedni, hogy az üzleti döntéshozatal és a hozzáadott érték a vidéki térségekben maradjon.

A **mezőgazdaság** továbbra is az a szektor, amely biztosítja a vidéki térségek és a tágabb értelemben vett agrár-élelmiszeripari ágazat fenntarthatóságát. A mezőgazdaságra nézve azonban veszélyt jelent a **generációs megújuláskorlátozott** jellege és a kisüzemek megkérdőjelezhető életképessége. Elismert igény mutatkozik a mezőgazdaság fenntarthatóbbá tételére.

A vidéki területeket olyan demográfiai változások sújtják, mint a **népesség elöregedése és különösen a drámai népességcsökkenés** egyes vidéki térségekben. A veszélyeztetett régiók azonosítására és a területi egyensúly helyreállítását célzó intézkedések bevezetésére van szükség. Egyes érdekelt felek pozitív diszkriminációs intézkedéseket támogatnak az elnéptelenedéssel küzdő régiók esetében. A szolgáltatásnyújtás terén innovatív megközelítésekre van szükség, különösen ezeken a területeken.

a távoli vidéki térségekben élő polgárok körében még ennél is magasabb az arány. A vidéki polgárok e felfogásának okai a következők: leromlott infrastruktúra és szolgáltatások; a gazdasági lehetőségek hiánya; a speciális szükségletek figyelmen kívül hagyása a politikai döntéshozatalban.

ii. A vidéki térségek lehetőségei:

Gazdasági lehetőségek:

- A **mezőgazdaságot tekintik** a munkahelyteremtésen, a megfizethető minőségi élelmiszerekhez való hozzáférésen és a vidéki tájak megőrzésén keresztül a **fenntarthatóság biztosításának eszközeként**. Bár a vidéki térségek a mezőgazdaságnál többet jelentenek, a mezőgazdaság továbbra is kulcsfontosságú a vidék szerkezetében. A **fenntartható mezőgazdaság** fontos szerepet játszik a zöld gazdaságra való átállásban és a vidéki térségek rezilienciájának biztosításában. A jövőben a mezőgazdaságnak fenntarthatóbbnak kell lennie, erősebb helyi kapcsolatokkal (rövid ellátási láncok) és sokszínű értékláncokkal kell rendelkeznie. Emellett folytatni kell a képzési beruházást a mezőgazdasági termelők és a „földrajzi árujelző” szakértők következő generációja esetében, akik képesek átvenni a tevékenységeket, mivel a generációs megújulás veszélyben van.
- **Az innováció megvalósítása és integrálása** minden (digitális, termelési, társadalmi, közösségirányítási) szempontból létfontosságú a vidéki térségek jövőjéhez. A – közösségi irányítású és közösségi alapú – társadalmi innovációk különösen fontosak a vidéki területek számára, és azokat a jövőre nézve meg kell erősíteni és elő kell

mozdítani. A gazdasági lehetőségekhez való hozzáférést hosszú távon a vonzó területek egyik fő tényezőjének tekintik.

A zöld átállás:

- A zöld átállást előnyként és nem teherként kell kezelni. A vidéki térségek jó helyzetben vannak ahhoz, hogy természeti értékeikre építsenek, nagyobb hangsúlyt helyezve az éghajlatváltozás mérséklésére/az ahhoz való alkalmazkodásra. Ehhez jobban el kell ismerni az ökoszisztéma-szolgáltatásokat, és a méltányos átállást támogató befogadó megközelítést kell alkalmazni.

Szolgáltatások és konnektivitás:

- A **vidéki térségek vonzerejét több tényező határozza meg**, különösen fontos közülük az (e-)szolgáltatások (egészségügy és oktatás) biztosítása, a jobb internetkapcsolat és a vidéki térségekben élők számának növelése. Az **ápolási-gondozási létesítményekhez** való hozzáférést hosszú távon a vonzó területek egyik fő tényezőjének tekintik.
- Az **innovatív és alternatív mobilitási megközelítések** csökkenthetik a költségeket és az éghajlati hatásokat, és javíthatják a hozzáférhetőséget.

Vonzero:

- A **vidéki térségekben maradás vagy letelepedés mögötti okok** közé tartozik a jobb életminőség, a természetközelség és az összetartozás érzése.
- Az **összetartozás érzésének** fontossága a vidéki területek vonzerejének kulcseleme. 2040-ben a vidéki térségeknek nyitottnak kell lenniük, etnikai csoporttól, nemtől, életkortól, fogyatékoságtól és származástól függetlenül mindenkit befogadva. Ehhez mind az újonnan érkezők, mind a jelenlegi lakosok igényeit figyelembe kell venni.
- Kiemelték a „vidék” jelleg megőrzésének fontosságát is („*a vidék maradjon vidék*”).
- A vidéki területeknek a világjárványt követő nagyra értékelése (kisebb zsúfoltság, kevesebb szennyezés; akár a tenispálya mellől végezhető távmunka).

A kiemelt lehetőségek és szükségletek elemzésén túl a **reziliencia fokozása** a vidéki térségek egyik kulcseleme, ami azt jelenti, hogy a vidéki területeknek méltányos, zöld és befogadó átmenetre kell törekedniük. A reziliencia társadalmi, zöld és gazdasági elemekből épül fel. Az érdekelt felek úgy vélik, hogy az intelligens szakosodás hozzáadott értéket teremthet, a sokféleségre helyezett hangsúly ellenére. A diverzifikáció és az együttműködés a vidéki reziliencia fontos kulcselemei.

iii. A stratégia kulcselemei:

A különböző konzultációs folyamatok hangsúlyozták a **helyi közösségeket bevonó, alulról építkező folyamatok útján kidolgozott, megfelelő léptékű, hosszú távú, holisztikus stratégia** iránti igényt: holisztikus, befogadó, rugalmas és helyi alapú megközelítéssel. A konzultációs folyamatok résztvevői azt jelezték, hogy a jövőképek a következő elemeket kell kezelnie:

- Az **infrastruktúrához és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása**. Néhány érdekelt fél támogatta az infrastruktúra/ a szolgáltatások vidéki térségekben való elérhetőségére vonatkozó alapminimum (referenciaérték) kialakítását.
- **Munkahelyteremtés, valamint a vidéki vállalkozások és innováció támogatása**. Az innováció támogatása és az **innováció megvalósítása és integrálása** minden (digitális,

termelési, társadalmi, közösségirányítási) szempontból létfontosságú. A – közösségi irányítású és közösségi alapú – társadalmi innovációk különösen fontosak a vidéki területek számára, és azokat a jövőre nézve meg kell erősíteni és elő kell mozdítani.

- **A konnektivitás és a digitális megoldások javítása** az intelligens falvak létrejöttének és fejlődésének támogatásához. A szélessávú infrastruktúra a vízzel és a villamos energiával egyenrangú alpinfrastruktúra. A digitalizáció kiaknázása érdekében digitális ökoszisztémákon keresztül kell kialakítani a vidéki igényekhez szabott készségeket és alkalmazásokat. Rendelkezésre álló, megfizethető és hozzáférhető infrastruktúrára, készségekre és alkalmazásokra van szükség. A digitális jártasság fejlesztéséhez elengedhetetlen a megfelelő képzés és támogatás.
- **Az éghajlattal, az energiával és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célok elérése.** A vidéki térségek természeti értékeire építve hozzá kell járulni a nemzeti célokhoz egy olyan megfelelő szakpolitikai és szabályozási kereten belül, amely megtartja a vidéki közösségek tulajdonjogát, ellenőrzését és értékét.
- **A demográfiai kihívások kezelése,** beleértve az elnéptelenedést, a generációs megújulást és a nemek közötti szakadékokat.

A foglalkoztatás és az innováció, az infrastruktúrához és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint a digitális konnektivitás jelenti az EU hosszú távú jövőképeknek és vidéki cselekvési tervének fő prioritásait.

A különböző konzultációs folyamatok hangsúlyozták **a vidéki térségek sokféleségének figyelembevételét és a vidéki közösségek bevonását biztosító alulról építkező megközelítés fontosságát.** A jövőképeknek **elő kell mozdítania a különböző csoportok (fiatalok, migránsok, idősek, nők, kisebbségek stb.) teljes körének befogadását és szerepvállalását.** A jövő lendületes térségeinek alapját a hídépítés, a bizalom, a sokféleség és a felelős szakpolitika képezi. Az alulról felfelé építkező megközelítések, a rugalmasság és a valóban felelős tevékenységek útján számos, mindenki számára előnyös lehetőség teremthető – ezek társadalmi, gazdasági és környezeti előnyökkel járnak a helyi közösség számára és azon túl is. **Emellett minden szinten szükség van az együttműködésre;** az eszmecsere, a közös munkavégzés és a kapcsolatok kialakítása (nyílt kommunikáció) minden szinten és minden tevékenységtípushoz (gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi) létfontosságú, mivel lehetővé teszi a tapasztalatszerzést, a támogatást és a közösség egyesítését. Mivel „a kicsik egyedül nem képesek megtenni”, ezért nagyon fontos a közös menetrendek kialakítása.

- Számos résztvevő hangsúlyozta a meglévő eszközök, nevezetesen a LEADER használatának potenciálját a jövőkép helyi szintű megtervezésének és megvalósításának segítésére. A résztvevők kimelték a **helyi közösségek szerepvállalásának jelentőségét** – a meglévő kezdeményezések, például a helyi akciócsoportok és a LEADER módszertan erősítésével – a vidékfejlesztési intézkedések tervezéséhez és az uniós szakpolitikai döntéshozatalhoz való aktív hozzájárulás ösztönzése érdekében.
- **A részvételen alapuló megközelítésekkel** biztosítható a vidéki emberek aktív és közvetlen hozzájárulása a döntéshozatali folyamatokhoz.
- **Együttműködés és hálózatépítés** helyi szinten összefogva, a hagyományos konszolidációs pálya alternatívájaként. A hálózatok távolról is működtethetők és nem igényelnek földrajzi közelséget.

- **A vidék és a városok közötti kapcsolatok** irányításához egyenlő versenyfeltételeket biztosító, kiegyensúlyozott partnerségekre van szükség. A vidék–vidék kapcsolatokat is elő kell mozdítani.

iv. Javasolt konkrét intézkedések:

A szereplők több konkrét intézkedést javasoltak a felvázolt kihívások kezelésére és a kiemelt lehetőségek maximális kiaknázására alkalmas módok és eszközök formájában. A vidékfejlesztés támogatásához az uniós politika és más kormányzati szintek a következőket tehetik:

- A vidéki szereplőknek nyújtott **gazdasági és pénzügyi támogatáshoz** való hozzáférés javítása, beleértve a helyi projektek támogatását és a finanszírozáshoz való hozzáférést uniós finanszírozás vagy magánberuházás formájában. Emellett több érdekelt fél is felhívta a figyelmet arra, hogy **elő kell segíteni a különböző területfejlesztési eszközök kombinálását** (pl. az ERFA vagy az ESZA+ és az EMVA közötti, több forrásból történő finanszírozás). A finanszírozás kapcsán az érdekelt felek megemlítették továbbá, hogy csökkenteni kell az alulról felfelé építkező pozitív kezdeményezések kidolgozását gyakran nehezítő bürokráciát – az ilyen akadályok megszüntetése felszabadítja a vidéki kezdeményezésekben rejlő lehetőségeket.
- **A szakpolitikák helyi igényekre való összpontosítását tovább kell javítani.** Rugalmas szakpolitikai vagy szabályozási keretekre van szükség a helyi fellépések lehetővé tétele és támogatása érdekében, erős politikai elkötelezettséggel és felelősséggel a nyomon követés minden – uniós, nemzeti, regionális és helyi – szintjén. A különböző szakpolitikák (köztük az állami támogatási és költségvetési politikák) **vidéki vizsgálati mechanizmus** útján, „vidéki szemüvegen” keresztül szűrhetők. Az érdekelt felek hangsúlyozták, hogy e mechanizmust azonnal el kell indítani és ki kell terjeszteni a finanszírozási programokra.
- **Fontos a helyi közösségek szerepvállalásának biztosítása a meglévő kezdeményezések erősítésével** (pl. helyi akciócsoportok és LEADER), és a döntéshozatalhoz való aktív hozzájárulásuk ösztönzése. Nagy szükség van a kapacitásépítés ösztönzésére és támogatására, a helyi szereplők bevonására, valamint az ismeretekhez és megoldásokhoz való hozzáférés könnyítésére az innovációs potenciál felszabadításához, amely a vidéki térségekben gyakran kollektív (társadalmi innováció). Ehhez a közösségi irányítás fejlesztése és a közösségi tevékenységek és hálózatépítés támogatása szükséges. A változás alapjainak megteremtéséhez helyi innovációs közvetítőkre/szervezőkre van szükség. A LEADER szerepet játszik ebben a tekintetben. Erősen hangsúlyozták a **vidéki központokban** rejlő lehetőséget.
- **Adatokat kell keresni** olyan gazdasági modellek létrehozásának támogatásához, amelyek nem a növekedésre, hanem az életminőségre/jólétre összpontosítanak. Fontos a vidéki térségek hozzájárulásának értékeléséhez és az intézkedések végrehajtásának nyomon követéséhez szükséges adatok létrehozása, közzé tétele és megosztása/felhasználása. Elemzési modelleket és adatokat kell előkészíteni a jövőre nézve. Ezzel összefüggésben a **vidéki megfigyelőközpont** ötletét javasolták lehetséges mechanizmusként.

- Más javasolt intézkedések különböző társadalmi, **kulturális, gazdasági és környezeti szempontokra** vonatkoztak.

Összességében Uniós-szerte nagyon erős támogatást élvez a vidéki térségek cselekvési terven alapuló hosszú távú jövőképe.

6. HOGYAN TÖRTÉNT A VISSZAJELZÉSEK FIGYELEMBEVÉTELE

Az érdekelt felek jövőképre vonatkozó észrevételeit és az általuk szükségesnek ítélt intézkedéseket elemezték és a lehető legnagyobb mértékben figyelembe vették. A hosszú távú jövőképről szóló közleményben tehát egy uniós vidékfejlesztési cselekvési terv szerepel, amely konkrét intézkedéseket tartalmaz a nyilvános konzultáció során kiemelt és fent ismertetett kihívások és lehetőségek kezelésére. A jövőkép az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki térségekre vonatkozó 4 blokkal foglalkozik. A Bizottság tudomásul vette a kormányzási kérdések kezelésére irányuló határozott felhívást, és a közleményben azt is javasolja, hogy a Régiók Bizottságához kapcsolódva és a helyi kormányzati szintek bevonásával indítsanak egy uniós részvételi folyamatot a jövőkép felé vezető út vizsgálatához.

A konzultáció során az érdekelt felek által javasolt jó néhány intézkedés a tagállamokat érinti vagy azok kizárólagos hatáskörbe tartozik. Ezen intézkedések végrehajtása tehát attól függ majd, hogy a tagállamok a javasolt vidékfejlesztési paktum keretében kötelezettséget vállalnak-e arra. E téren a Bizottság készen áll a tagállami intézkedések támogatására és kiegészítésére.

1. melléklet Az EU vidéki térségeinek hosszú távú jövőképéről szóló konzultációs tevékenységekhez kapcsolódó rendezvények.

Dátum	Rendezvény	Szervező	A megbeszélés kiemelt kérdései
2020.05.26.	A vidékfejlesztési hálózatok irányítócsoportjának 13. ülése	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság	Az ülés azt a célt szolgálta, hogy az irányítócsoport tagjai tájékoztatást kapjanak a vidéki térségek hosszú távú jövőképének (LTVRA) céljairól és folyamatáról. Célcsoport: az uniós vidékfejlesztési hálózatok kormányzásának tagjai (közigazgatási szervek, civil társadalom, LEADER helyi akciócsoportok, hálózati tanácsadók/kutatók stb.).
2021.09.02.	DESIRA felülvizsgálati ülés	Kutatási Végrehajtó Ügynökség (REA)	A DESIRA ismertette az LTVRA esetében a mezőgazdaságban, erdészetben és vidéki térségekben gyökeres változást hozó digitális eszközöket. Célcsoport: tudósok és az Európai Bizottság szakértői.
2020.09.22–23.	A tematikus csoport (TCS) 1. ülése a hosszú távú vidéki jövőképről	EVH	A találkozó célja az volt, hogy előkészítse az LTVRA-t illető munkát és megkezdje az előrejelzésre vonatkozó munkát, és megvitatta az érdekelt felek bevonásának ösztönzéséhez szükséges lépéseket. Célcsoport: vidékfejlesztési szakértők és gyakorlati szakemberek.
2020.10.06.	Vidékefejlesztési Bizottság	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési	Tájékoztatás az aktuális helyzetről és a demográfiai változások hatását tárgyaló

		Főigazgatóság	jelentésről – nincs észrevétel. Célcsoport: a vidékfejlesztéssel foglalkozó nemzeti hatóságok.
2020.10.08.	A vidékfejlesztési hálózatok irányítócsoporthoz k 14. ülése	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság	Tájékoztatás az LTVRA fejlesztésének tervezett lépéseiről. Eszmecsere arról a szerepről, amelyet ők és a vidékfejlesztési hálózatok játszhatnak az érdekelt felek e folyamatba való bevonásában. Célcsoport: az uniós vidékfejlesztési hálózatok kormányzásának tagjai (közigazgatási szervek, civil társadalom, LEADER helyi akciócsoporthoz, hálózati tanácsadók/kutatók stb.).
2020.10.11.	Reto „España Vacía”	Kommunikációs Főigazgatóság	Nagyon aggodnik az elnéptelenedés és a generációs megújulás miatt. Támogatni kell a vidéki térségekben élők, különösen az idősek digitális készségeit. Célcsoport: az elnéptelenedés által érintett területek vidéki érdekelt felei.
2020.10.12.	3. Polgári szerepvállalás és deliberatív demokrácia fesztivál	JRC	Az LTVRA bemutatása, az érdekelt felek műhelytalálkozó-csomagjára és az egyéb szakpolitikai keretekben való alkalmazási körre összpontosítva.
2020.10.13.	EWRC ESPON ESCAPE	REGIO/ESPON ESCAPE	A kutatási projekt bemutatására való reagálás, tájékoztatás az LTVRA-ról és a projekt kapcsolódási pontjainak/szakpolitikai relevanciájának illusztrálása.

2020.10.13.	Régiók és Városok Európai Hete (EWRC) – A fiatalok jövőképe a vidéki térségekről és a digitalizációról	Szélessáv-szakértői szolgálat (BCO) hálózattámogatási eszköz	Az LTVRA bemutatása és vita ifjúsági szervezetekkel. Célcsoport: vidéki fiatalok.
2020.10.20.	A tematikus csoport időközi ülése a hosszú távú vidéki jövőképről	EVH	Az ülés folytatta a TCS 1. ülésének előrejelzésre vonatkozó munkáját a Közös Kutatóközponttal. Célcsoport: vidékfejlesztési szakértők és gyakorlati szakemberek.
2020.10.22.	A nemzeti vidékfejlesztési hálózat 18. ülése	EVH	Az ülés tájékoztatta a nemzeti vidékfejlesztési hálózatokat az LTVRA-ról, és országaik érdekelt feleinek bevonására ösztönözte őket. Magában foglalta a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság beszámolóját, valamint egy rövid eszmecserét az érdekelt felek műhelytalálkozásának a vidéki érdekelt felek bevonására szolgáló eszköztáráról. Célcsoport: a nemzeti vidékfejlesztési hálózatok támogatási osztályai.
2020.11.12.	Vidékfejlesztés kutatási és szakpolitikai műhelytalálkozó.	REA és Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság	Az LTVRA bemutatása a Horizont 2020 keretében finanszírozott 19 vidéki kutatási és innovációs projekt számára, valamint az eredmények és lehetséges inputok megvitatása. Célcsoportok: tudósok és az Európai Bizottság szakértői.
2020.11.23.	Szakpolitikai szeminárium	RELOCAL konzorcium	A térbeli igazságtalansággal kapcsolatos vélekedések.

			Válasz a projekt megállapításaira. Tájékoztatás a vidéki jövőképről. Célcsoport: tudósok és politikai döntéshozók.
2020.11.24.	Találkozó vidéki nőkkel – Castellón, Extremadura és Albacete (ES)	Europe Direct Extremadura	Az uniós helyreállításhoz szükség van a vidéki térségek helyreállítására. A generációs megújulás során különös figyelmet kell fordítani a nemekre. A KAP-nak javítania kell a nemek közötti egyenlőséget. Fontos figyelembe venni a vidéki térségekben élő idős nők helyzetét is. Célcsoport: vidéki nők.
2020.11.24.	Az EVH munkaértekezlete a nemzeti vidékfejlesztési hálózatok számára a sikeres projektek valorizálásáról és kommunikációjáról	EVH	A munkaértekezlet tájékoztatta a nemzeti vidékfejlesztési hálózatokat az LTVRA-ról és a releváns információforrásokról, például az EVH vidéki jövőkép portáljáról, és visszajelzéseket osztott meg a nemzeti vidékfejlesztési hálózat tervezett tevékenységeiről, hogy bevonja az érdekelt feleket az LTVRA folyamatába. Célcsoport: a nemzeti vidékfejlesztési hálózatok támogatási osztályai.
2020.11.26.	Reto demografico – Next Generation EU27	Europe Direct Castellón	Biztosítani kell az alapvető szolgáltatásokat, támogatni kell a kis településeket, és demográfiai stratégia keretében kell kezelni a demográfiai kihívásokat. Célcsoport: az elnéptelenedés által érintett vidéki térségek

			lakói.
2020.11.27.	Webinárium: „Európai vidékfejlesztési menetrendre van szükség a Covid19-válság után”	Régiók Bizottsága	Az EVH kapcsolattartója ismertette a Covid19-re adott vidéki válaszokkal kapcsolatos munkát és eredményeket, valamint az LTVRA-hoz vezető linkeket. Célcsoport: Régiók Bizottsága, EP közös munkacsoportok, érdekelt felek.
2020.12.02–03.	A tematikus csoport (TCS) 2. ülése a hosszú távú vidéki jövőképről	EVH	Az ülés folytatta az előrejelzésre vonatkozó munkát a forgatókönyvek továbbfejlesztésére. Egy ülésen megvitatták az érdekelt felek LTVRA-ban való részvételével kapcsolatos tevékenységeket is. Célcsoport: vidékfejlesztési szakértők és gyakorlati szakemberek.
2020.12.04.	Az uniós vidékfejlesztési hálózatok közgyűlésének 7. ülése	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság	A Közgyűlés arra szolgált, hogy tájékoztassa a tagokat az LTVRA kidolgozása érdekében tett lépésekről (a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság észrevételei), és megvitatta a tagok lehetséges szerepét az érdekelt felek bevonásában. Célcsoport: az uniós vidékfejlesztési hálózatok kormányzásának tagjai (közigazgatási szervek, civil társadalom, LEADER helyi akciócsoportok, hálózati tanácsadók/kutatók stb.).

2021.01.11.	RURALIZATION felülvizsgálati ülés	REA	A Ruralization fontos hozzájárulásként bemutatta a fiatalok tendenciáira és vidéki elképzeléseire vonatkozó munkát. Célcsoport: tudósok és az Európai Bizottság szakértői.
2021.01.27.	A tematikus csoport (TCS) 3. ülése a hosszú távú vidéki jövőképről	EVH	A találkozón áttekintették az érdekelt felek által végzett eddigi munka és az uniós projektek fő üzeneteit, továbbá eszmecserét folytattak a közös irányvonalakról és az ahhoz szükséges lépésváltásról, hogy a majdani LTVRA valósággá váljon az európai vidéki közösségek számára. Célcsoport: vidékfejlesztési szakértők és gyakorlati szakemberek.
2021.01.28.	A francia nemzeti vidékfejlesztési hálózat ülése (régiók)	Franciaország nemzeti vidékfejlesztési hálózata (régiók)	Az LTVRA folyamatát és a további lépéseket röviden bemutató találkozó a RED, ANCT, LEADER France, ENH és a regionális nemzeti vidékfejlesztési hálózatok között. Célcsoport: a francia vidékfejlesztési hálózatok tagjai.
2021.02.11.	A nemzeti vidékfejlesztési hálózatok 19. ülése	EVH	Az ülésen megosztották az adott nemzeti vidékfejlesztési hálózat által az érdekelt feleknek szervezett megbeszélések első eredményeit, és megvitatták a közelgő Vidéki Jövőkép Hétbe való bevonásukat. Célcsoport: a nemzeti vidékfejlesztési hálózatok

			támogatási osztályai.
2021.02.11.	Vidékfejlesztési civil párbeszéd csoport	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság	A fiatalok és a digitális technika fontossága („nincs optikai szál, nincs fiatal; nincs fiatal, nincsenek lendületes vidéki térségek”) A mezőgazdaság jelentősége a gazdaságon és a munkahelyeken túl – táj, környezet, életminőség; a Covid19 hatása (új érdeklődés a vidéki térségek iránt). A kutatásból levont tanulságok bemutatása. Célcsoport: vidékfejlesztéssel foglalkozó érdekelt felek.
2021.03.22–26.	Vidéki Jövőkép Hét: <i>Elképzelések az európai vidéki térségek jövőjéről</i>	EVH	Résztvételen alapuló, nagyszabású online rendezvény a hosszú távú jövőképről – részletek a 3.f. pontban. Célcsoport: a vidékfejlesztésben érdekelt felek széles köre, köztük nem kormányzati szervezetek/egyesületek, nemzeti vidéki hálózatok, LEADER helyi akciócsoportok, irányító hatóságok és regionális és helyi közigazgatást képviselő szervek, kutatók, uniós intézmények stb.
2021.05.05.	A tematikus csoport (TCS) 4. ülése a hosszú távú vidéki jövőképről	EVH	Az ülésen számba vették a Vidéki Jövőkép Hetének fő üzeneteit, megosztották a saját integrált vidékfejlesztési stratégiákat vagy menetrendet kidolgozó tagállamok tapasztalatait, és megvizsgálták, hogy az

			érdekeltek felek hogyan segíthetik a majdani jövőképi helyi szintű valóra válását és a hálózatok miként nyújthatják a legjobb támogatást. Célcsoport: vidékfejlesztési szakértők és gyakorlati szakemberek.
Egyéb	Az OECD vidékfejlesztési politikával foglalkozó munkacsoportja	OECD	Tájékoztatás a vidéki jövőképről szóló kezdeményezésről, kiemelve az OECD tevékenységeivel való kapcsolatokat. Az OECD-országok vidékfejlesztési szakértői.

2. melléklet – „A vidék hangjai”: a vidéki térségek hosszú távú jövőképevel foglalkozó érdekelt fél műhelytalálkozók fő tematikus üzeneteinek áttekintése (forrás: EVH)

TÉMÁK	AKTUÁLIS AGGÁLYOK	JÖVŐBELI LEHETŐSÉGEK	A LÉPÉSVÁLTÁST LEHETŐVÉ TEVŐ KONKRÉT INTÉZKEDÉSEK
Infrastruktúra és szolgáltatások	- Gyenge minőségű közszolgáltatások, iskolák, egészségügyi és szociális ellátás és infrastruktúra. - Túlzottan városközpontú közlekedési és mobilitási rendszer. - A falu- és városközpontok és csomópontok pezsgésének hiánya. - A műemlék és ipari épületek örökségének elhanyagolása. - A jelenlegi szükségletek kielégítéséhez elégtelen és nem megfelelő lakhatási körülmények. - Nem megfelelő vízellátás, víztisztítás, árvíz- és aszálykezelés.	Digitális innováció, szolgáltatási központok és vidéki iskolák a vidéki szolgáltatások nyújtásához. - Növekvő igény a szélesebb körű, fenntartható vidéki mobilitási megközelítések iránt, amelyek a különböző közlekedési módok, az igényalapú szolgáltatások és az új technológiák közötti kapcsolatok fejlesztésére épülnek. A vidéki központok és az elhagyott épületek újjáélesztése egy új vidéki identitás kialakításához. Növekvő vidéki lakásállomány, amellyel a meglévő és az új vidéki lakosok igényeit támogató módon kell gazdálkodni. - A jobb vízgazdálkodási infrastruktúra lehetőségei az aszályok és áradások kezelésére.	- A vidéki jóléti állam működését támogató alapszintű infrastruktúra létrehozása, amely magában foglalja a jognak tekinthető szolgáltatások alapvető minimumát (pl. internet, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés stb.). - Beruházás a személygépkocsikról kollektív közlekedésre és alternatív mobilitásra való modális váltáshoz és a szénhidrogén alapú helyett szén-dioxid-mentes közlekedési rendszerek használatához. - A településközpontok újratervezése, valamint a célnak már nem megfelelő műemlék és hagyományos épületekbe történő beruházások a pezsgő közösségi és üzleti célú felhasználásra való átalakítás érdekében. - Az ivóvízellátás, a csatornahálózat, az árvízkezelés, a viharok, az aszályok és az öntözési szükségletek tekintetében az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó és azzal szemben ellenállóbb vízinfrastruktúra teremtése, rezilienciájának fokozása. Kapacitásépítés és a közösségi/önkéntes szolgáltatások támogatása.
Digitális és technológiai váltás	- A vidéki térségekben gyenge a digitális infrastruktúrához való hozzáférés. - Gyengék a vidéki lakosok digitális készségei. - A vidéki KKV-k esetében alacsony szintű a digitális innováció.	- A digitális kor megjelenése az alapvető vidéki szolgáltatások, a munkahelyek, a munkahelyi gyakorlatok és a piacra jutás új modelljeivel. - A digitális szolgáltatások és technológiai innováció iránt növekvő igény helyi szinten (városokban és gazdaságokban).	- Olyan megfizethető digitális infrastruktúra biztosítása alapvető jogként, amely üzleti tevékenységekhez, e-szolgáltatások nyújtásához és közösségi élethez is megfelel. - A vidéki polgárok digitális jártasságának javítása befogadó képzési és oktatási programok és tájékoztató kampányok útján, valamint az e-szolgáltatások nyújtásának és használatának javítása. - Az innovációs partnerségek és tanácsadás elterjesztése a tágabb vidéken, és az innovációs tevékenység erőteljesebb ösztönzése helyi szinten.
Alapvető áruk/élelmiszer / energia	Túlglobalizált élelmiszer- és energiarendszer, amely figyelmen kívül hagyja a helyi potenciált és azzal jár, hogy nem a helyi térségben marad	- A rövidebb élelmiszerrendszerek és fatermék-rendszerek helyi szinten történő élénkítése. - A gazdálkodás professzionálisabbá tételét és	Mezőgazdasági termelés. Két alternatív megközelítés merül fel: i) A termelés helyi értékesítése, az ellátási láncok lerövidítése és a hagyományos növény- és állatfajtákon alapuló regeneratív és/vagy ökológiai gazdálkodási gyakorlatok bevezetése; és

	az érték. • Az utódlási tervek hiánya és számos kisgazdaság megkérdőjelezhető életképessége. • Nem megfelelő szaktanácsadás. • Készséghiány a regeneratív/ökológiai gazdálkodás terén. • A vidéki közösségek alacsony szintű bevonása a megújulóenergia-termelésbe. • A földhasználat szén-dioxid-leválasztásban játszott szerepének nem kellő elismerése a vidéki földhasználat terén (lásd az éghajlatváltozásról szóló fejezetet). • Az átalakító erejű változásokat és a fenntarthatósági átállást szolgáló modellek elfogadásának elmaradása alapvető ágazatokban (gazdálkodó, szénbányászati és szénfelhasználó közösségek), ideértve a bürokrácia/szabályozás kezelését is.	a biogazdasággal való kapcsolatot javító technológiai fejlesztések megjelenése. • A helyi biológiai sokféleségen/identitáson alapuló résziaci és kiváló minőségű haszonnövények, fajták és termékek iránti kereslet. • A regeneratív mezőgazdaság fenntartható gazdálkodási gyakorlatként való fokozódó elismerése. • Fokozódó érdeklődés és tudatosság a közösségi alapú megújulóenergia-termelés terén. • Új piacok elérése digitális technológia útján. • Az integrált átalakulást szolgáló eszközök, például intelligens falvak, energiaközösségek, LEADER, helyi élelmiszer-politikák stb. rendelkezésre állása. • Az „igazságos és zöld átállás” támogatása iránti növekvő politikai érdeklődés a meg nem térülő szénhidrogén- vagy szénalapú iparágakkal rendelkező vidéki közösségekben.	ii) A technológia eredményeinek kiaknázása a költségek és a környezeti hatások csökkentése, a termelékenység növelése, valamint a tágabb értelemben vett biogazdasághoz alkalmas haszonnövények előállításának érdekében. • A bürokrácia csökkentése és a feldolgozási lehetőségek javítása mind a helyi, mind a régióból kivitt élelmiszerek tekintetében. • A fiatal felnőttek termőföldre alapozott ágazatokba való belépésének támogatása. • Az egyéni (kisüzemi, saját fogyasztást szolgáló) szintű környezetbarát gyakorlatok (pl. permakultúra) ösztönzésére irányuló beruházások, valamint az egyéb helyi és ökológiai élelmiszerekre irányuló kezdeményezések megerősítése. • A korszerű technológia ösztönzése a termőföldre alapozott ágazatban és a biogazdaság (pl. vertikális gazdálkodás, genomszerkesztési módszerek) fejlesztése. • Az egész életen át tartó tanulás fokozása a termőföldre alapozott ágazatban, amely magában foglalja a fenntarthatóság és a körforgásos gazdaság elveit. • A (gazdálkodáson és az erdészeten túlmutató) széles körű területtervezési megközelítések előmozdítása, amelyek támogatják a fenntarthatóságon és a körforgásos gazdaságon alapuló vidéki gazdaságra való átállást. • Olyan rendszerek/szabályozási keret támogatása, amelyek ösztönzik a megújuló energiával kapcsolatos regionális/közösségi fellépést és a széntől függő közösségek szén-dioxid-mentes átállását.
Jövedelem, munka és munkahelyek a tágabb gazdaságban	• A regionális hozzáadott érték korlátozott kiaknázása/megtartása, többek között turizmus révén. • Gyengén fejlesztett és értékelte helyi kézművesség. • A körforgásos gazdaság elveinek alacsony szintű alkalmazása. • Az innovatív vállalkozási modellek korlátozott elismerése és támogatása, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtása értékének/elismerésének	• A hagyományos és új ágazatok (pl. terápiás célú gazdálkodás, kézműves munka) megjelenése és újjáéledése és a vidéki diverzifikációhoz hozzájáruló szakemberekkel. • Új modellek megjelenése a vállalkozói készség és az innováció támogatására (pl. inkubátorok, csomópontok, hálózatok stb.). • A regionális identitás és a bioalapú áruk és szolgáltatások, köztük az ökoszisztéma-szolgáltatások értékének növekvő piaci elismerése a fenntarthatóság és a	• Jó digitális infrastruktúra biztosítása a vidéki térségek diverzifikált modern gazdaságának előfeltételeként. • Megfelelő feltételek teremtése a helyi vállalkozások számára az emberek vidéken tartásához, továbbá kreatív megközelítések például távmunkaközpontok, inkubátorok, bürokráciacsökkentés stb. megvalósítása a vállalkozói készség előmozdításához. • A kollektív és közösségi vállalkozói készség új modelljeinek támogatása. • Mind a magánszektorbeli kereskedelmi vállalkozások, mind a szociális vállalkozások támogatása, illetve nyitottság az új munkamodellek felkarolására. • A fenntartható turizmus támogatása, amely inkább a vidéki gazdaságok tágabban értelmezett elemeinek egyedi kínálatához (pl. speciális

	hiánya.	körforgásos jelleg elve alapján. • A feldolgozó és forgalmazó központok, a rövidebb ellátási láncok, valamint a gasztronómiai, szociális és kulturális turizmus útján hozzáadott érték.	élelmiszerekhez, kézművességhez és a helyi kultúra fellendítéséhez) kapcsolódik.
Társadalmi befogadás és vitalitás	• Demográfiai változás, különösen egyes vidéki térségek drámai népességcsökkenése. • A vidéki lakosok különböző identitása és eltérő összetartozás-érzése. • Az inkluzivitás és a sokféleség hiányosságai egyes vidéki térségekben. • A civil társadalom korlátozott szerepvállalása és partnersége bizonyos területeken, valamint a közösség és az önkéntes szervezetek támogatásának szükségessége. • Korlátozott területi együttműködés harmadik szektorbeli ügynökségekkel.	• Növekvő érdeklődés a vidéki térségekbe költözés és az otthonról végzett munka iránt – mindezt a Covid19-világjárvány is felerősítette. • A közösség és az új vidékiség friss érzésének megosztása a régebbi lakosokkal, az újonnan érkezőkkel és a nem állandó lakosokkal. • A vidéki elvándorlást lassító erős vidéki identitások megléte. • Az inkluzivitás és a sokféleség elismerése olyan értéknek, amely pozitív változást eredményez a menekültek és migránsok vidéki integrációjában. • Növekvő igény a kedvezőtlen élethelyzetben lévőknek nyújtott szociális szolgáltatások iránt.	• A fiatalok és a szakemberek vidéki letelepedését ösztönző politika (pl. adókedvezmények, megfelelő szolgáltatások), illetve a munkahely, lakás stb. keresését támogató rendszerek kialakítása. • A vidéki fiatalok számára aktiválási program bevezetése, amely támogatja őket abban, hogy szakmailag aktívak legyenek a vidéki térségekben. • A romák és a migránsok társadalmi befogadását célzó intézkedések támogatása a vidékfejlesztési programon keresztül (pl. mezőgazdasági képzés és készségek elsajátítása). • Kapacitásépítés/támogatás közösségi szervezetek számára, pl. a közösség érzésének megteremtésével és a helyi fejlesztésben való részvétellel kapcsolatos digitális formák vizsgálata, beleértve az „önkéntesek bankjait”. • A hálózatépítés, együttműködés és partnerségépítés fokozása, valamint a vidéki polgárok döntéshozatalban való részvételének biztosítása pl. a LEADER útján. • Társadalmi értékváltás előmozdítása a vidéki élet felértékelésével.
Környezet	• Emberi forrásokból, köztük a biológiai sokféleségre, a vízminőségre és az éghajlatváltozásra kiható vidéki termelési rendszerekből származó környezeti károk. • A kultúrtájak és a műemlék épületek állapotromlása és elvesztése. • A vidéken élők, köztük a gazdálkodók körében hiányzik a környezettel való törődés kultúrája. • A hulladék túlzott mértéke és a hatékony hulladékgazdálkodás hiánya. • Az integrált területi tervek módosítását segítő és ily módon a vidéki termőterületek produktív és	• További cselekvési lehetőség az intenzív földhasználati rendszerek biológiai sokféleségre gyakorolt káros hatásainak csökkentésére. • A célzott és integrált megközelítések kedvező hatásainak tájképi szintű elismerése az összes fontos érdekelt felet bevonó partnerségek útján. • Komoly lehetőséget rejt mind a kultúrtájak, mind a hagyományos épületek oly módon történő hasznosítása, amely támogatja a turizmust és más társadalmi tevékenységeket. • Lehetőség a társadalmi attitűdök fenntarthatóbb magatartás irányába történő	• Annak biztosítása, hogy az agrárpolitika és minden vidéki ágazat megfeleljen az európai zöld megállapodás követelményeinek. • A vidéki földhasználati igények sokkal centralizáltabb mérlegelése nem különálló témaként, hanem egy jóval tágabb földhasználat-tervezés keretében. • Az együttműködésre épülő gazdálkodás támogatása a mezőgazdasági és erdészeti ágazatot érintő tájszintű környezeti károk kezelése érdekében. • A fenntarthatósági tervezés különböző szempontjainak egyesítése a területi tervekben, amelyek védik a kulturális örökség részét képező földeket és épületeket, biztosítják az ökológiai helyreállítást, javítják a vízgazdálkodást és ösztönzik a fenntartható magatartásformákat. • Közfeladatként környezetvédelmi oktatás biztosítása minden polgár számára. A mezőgazdasági termelők regeneratív mezőgazdasági gyakorlatokkal kapcsolatos képzésének támogatása. • Partnerségek kialakítása az egyetemek és a mezőgazdasági oktatási

	környezetvédelmi funkcióihoz utat mutató koherens jövőkép vagy mechanizmusok hiánya, beleértve az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtását jutalmazó megfelelő mechanizmusokat is.	változtatására. • A szélesebb körű integrált fenntarthatósági stratégiák kidolgozásához szükséges módok és eszközök rendelkezésre állása.	központok és hátszárcaik között a helyspecifikus fenntarthatósági innovációk fejlesztésének biztosításához. • A polgárok nagyobb mértékű bevonásának támogatása a közterületek zöldfelületének alakítása és kezelése érdekében. • A táji örökséghez és az építészeti örökséghez kapcsolódó közjavak támogató intézkedéseken keresztüli fenntartásának biztosítása.
Éghajlatváltozás	• Az éghajlatváltozás hatásaival kapcsolatos tájékozottság alacsony szintje. • A megújuló energiával kapcsolatos fejlesztés és közösségi szerepvállalás alacsony szintje a vidéki Európában. • A gazdálkodók és mások korlátozott szerepvállalása az éghajlatváltozás mérséklése és a biogazdaság fejlesztése terén – még akkor is, ha ismertek a megoldások –, részben az ösztönzők/készségek hiánya miatt. • Nem megfelelő alkalmazkodás az új éghajlati realitásokhoz. • Az energiaágazaton túlmutató dekarbonizáció szükségessége.	• Viszonylag kis szénlábnyom egyes vidéki térségekben, különösen a legkevésbé fejlett területeken. • Növekvő kereslet a megújuló energia iránt, beleértve a napenergia, szélenergia és biomassza rendszereken alapuló megújulóenergia-közösségek létrehozását és a saját fogyasztás növelését. • Növekvő társadalmi érdeklődés az éghajlatbarát termelési módszerekre való áttérés, a jobb mező-és erdőgazdálkodás, valamint a biogazdaság iránt. • Széles mozgástér az épület energiahatékonyság növelése, a közlekedés dekarbonizációja és a vízgazdálkodás javítása terén.	• Elmozdulás a fejlesztés tervezésétől a helyi reziliencia tervezése felé. • Az éghajlatváltozásra adott válaszok elmélyítése nemzeti szinten, az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó intézkedések jogi keretének ártértékelése, valamint azok stratégiákban, tervekben és projektekben való végrehajtása. • Az innovatív és intelligens, alacsony szén-dioxid-kibocsátást célzó tervezési és programozási stratégiák előmozdítása, illetve összekapcsolása a regionális és nemzeti stratégiákkal, programokkal és projektekkel. • Az ÜHG-kibocsátás csökkentését célzó tevékenységek támogatása. • A víz vidéken tartását célzó intézkedések és tevékenységek támogatása (ahol szükséges), pl. intelligens vízgazdálkodás, az esővíz és szürkevíz kezelése, az öntözőrendszerek és zöldtetők rekonstrukciója stb. útján. • A szakemberek és szakértők, valamint a polgárok (köztük a fiatalok) tájékozottságának növelése, illetve oktatásának és képzésének támogatása az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó intézkedések terén.